

การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนา
ของพระเทพวิฑฒยาคม (หลวงพ่อดุณ ปรีสุทโธ)
Buddhism-Based Political Communication of Venerable
PhraThepWitthayakom (KunParisuttho)

สมบูรณ โสถถอนันต์¹ พรเศรษฐี ฎฒิปญญากิสกุล² พระครูปลัดนิเวช ชินวโร³
Somboon Sothianan, Pornthithi Panyaisakul, Phrakhru Paladniwet Chinwaro

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปในการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิฑฒยาคม(หลวงพ่อดุณ ปรีสุทโธ) 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิฑฒยาคม(หลวงพ่อดุณ ปรีสุทโธ) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3. นำเสนอแนวทางการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิฑฒยาคม (หลวงพ่อดุณ ปรีสุทโธ) การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 126,781 คนโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด 400 คน จากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบว่ามีแตกต่าง จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) และโดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 9 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพทั่วไปในการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิฑฒยาคม (หลวงพ่อดุณ ปรีสุทโธ)การใช้คำพูดจากประสบการณ์ของหลวงพ่อดุณให้นักการเมืองปรับปรุง

Received: 2022-08-12 Revised: 2022-09-18 Accepted: 2022-09-21

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
Mahachulalongkomrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus. Corresponding Author
e-mail: aphinant.jais@gmail.com

²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
Mahachulalongkomrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus

³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
Mahachulalongkomrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus

ตนเอง ด้วยภาษาและถ้อยคำที่เป็นเอกลักษณ์ของคนโคราช ให้ละชั่วทำดีมีศีลธรรมประจำใจ สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา พร้อมกับแนะนำวิธีปฏิบัติตามธรรมะ 3 ประการ คือ ทาน ศีล ภาวนาตามลำดับ และการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในสื่อสารแสดงธรรมอย่างแตกต่างกัน ยกตัวอย่างประกอบเหมาะสมกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันนำมาปฏิบัติพูดจาตรงไม่อ้อมค้อม ใช้ภาษาแบบชาวบ้าน 2. ผลเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ)พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ)โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย 3. นำเสนอแนวทางการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ)หลวงพ่อคุณพูดด้วยจิตที่เมตตาเพื่อให้หนักการเมืองช่วยพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญและเดือนสติ่นักการเมืองและเดือนสติประชาชนผู้สนับสนุนนักการเมืองด้วยความเมตตาหวังดี ไม่กล่าวโทษบุคคลด้วยภาษาและถ้อยคำที่เป็นเอกลักษณ์ของคนโคราชแสดงความเมตตาต่อทุกคน การแสดงธรรมเพื่อสื่อสารทางการเมืองด้วยการชี้แจงให้ชัดหลวงพ่อคุณเทศนาโปรดประชาชนได้ละเอียดแจ่มแจ้งเข้าใจง่ายอธิบายหลักธรรมคำสอนให้เข้าใจและแยกแยะโดยละเอียดยกตัวอย่างให้เห็นจริงและเป็นไปตามหลักธรรมแสดงเหตุและผลตามหลักธรรมให้ประชาชนคล้อยตามความเป็นจริงประชาชนได้นำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามความเป็นจริง

คำสำคัญ : การสื่อสาร; การเมือง; พระเทพวิทยาคม

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the general state of political communication according to Buddhism of PhraThepWittayakhom (Luang Pho KhunParisuttho), 2) to compare the level of opinions on political communication according to Buddhism PhraThepWittayakhom (Luang Por KhunParisuttho) classified by personal factors. The research is an integrated approach. It consists of quantitative research using questionnaires as a tool. to collect information The confidence value of the whole document was 0.97. The sample group was people living in Dan Khun Thot District. Nakhon Ratchasima Province in the amount of 126,781 people by randomly sampling from the total population of 400 people calculated using the formula of Taro Yamane (Taro Yamane), which uses an error level of 0.05. Statistics used in data analysis are frequency, hundred Each mean and standard deviation Hypothesis was tested by t-test, F-test, and one-way analysis of variance. Therefore, the difference of the means was compared in pairs. by Least Significant Difference (LSD) method and by qualitative research methodology. An in-depth interview was used with 9 key

informants or persons. Data were analyzed by descriptive content analysis. **The results showed that** 1. The general condition in political communication according to Buddhism of PhraThepWittayakom (Luang Por KhunParisuttho), the use of words from the experience of Luang Por Koon for politicians to improve themselves. with the language and words that are unique to the Korat people Let go of evil, do good and have morals in mind. consistent with the principles of Buddhism Along with introducing the methods to follow the 3 Dharmas, which are alms, precepts, and meditation, respectively. and the use of language that is easy to understand in communication Demonstrate the Dharma clearly Give examples suitable for daily life events and put them into practice. speak straight, not indirectly use local language. 2. The comparative effect of opinion level toward political communication according to Buddhism of PhraThepWittayakom (Luang Pho KhunParisuttho) found that people of different genders There were no differences in the level of opinions towards political communication of PhraThepWittayakhom (Luang Pho KhunParisuttho) overall and in each aspect. Statistically significant at the 0.05 level, therefore rejecting the research hypothesis. 3. Presenting the guidelines for political communication according to Buddhism of PhraThepWittayakom (Luang Pho KhunParisuttho). Luang Pho Koon spoke with compassion for politicians to help develop the country and prosper. Remind politicians and remind people who support politicians with kindness and good intentions, not condemning people with language and words that are unique to the Korat people, showing kindness to everyone. Dharma teaching for political communication by clearly explaining Luang Pho Koon's sermons to please the people clearly and clearly. Easy to understand. Explain doctrinal principles to understand and distinguish them in detail. Give examples to show the truth and follow the principles. Show cause and effect according to Dhamma principles to make people conform to reality. People can apply Dhamma principles in their daily lives as they really are.

Keywords: Communication; Political; PhraThepWitthayakom

1. ความนำ

การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะในยุคของข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน การสื่อสารจึงมีป ระโยชน์ทั้งในแง่บุคคล และสังคม โดยการสื่อสารทำให้คนมีความรู้และโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ทำให้สังคม เจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งทำให้มนุษย์สามารถสืบทอดพัฒนา เรียนรู้ และรับรู้วัฒนธรรมของตนเองและสังคมได้ การสื่อสารเป็น

ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่ชุมชน และสังคมในทุกด้าน โดยความหมายของการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการส่งและรับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งอาจเป็นคำพูดการเขียน การแสดงท่าทางจากผู้ส่งสารไปซึ่งผู้รับข่าวสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายที่ตรงกัน ซึ่งการพิจารณาความหมายในการสื่อสาร ในบางกรณีต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมสื่อสารเป็นเรื่อง ๆ ไป ซึ่งการสื่อสารนั้นต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ๆ 3 ประการ ได้แก่ ผู้ส่งข่าวสาร (Sender) ผู้รับข่าวสาร (Receiver) และตัวข่าวสาร (Message) เมื่อนำมารวมกันจึงจะเรียกว่าเป็นการสื่อสาร (ณรงค์ สมพงษ์, 2553)

พระสงฆ์จัดเป็นผู้ส่งสารที่ทรงอิทธิพลต่อพุทธศาสนิกชนเป็นอย่างยิ่ง อันเนื่องมาจากพระสงฆ์ถือเป็นตัวแทนของพระพุทธเจ้า ในการเผยแผ่พระธรรมคำสอน อบรมกล่อมเกลาคิดใจ โดยอาศัยคำสอนในพระพุทธศาสนาเป็นหลัก แนวทางการดำเนินชีวิตที่ดี ให้แก่ ขวราวาสทั่วไป ด้วยเหตุที่พระสงฆ์เป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นที่เคารพศรัทธาของพุทธศาสนิกชน การสื่อสารของพระสงฆ์จึงสามารถโน้มน้าวใจ ผู้รับสารได้เป็นอย่างดี ดังนั้นเมื่อพระสงฆ์แสดงบทบาทการสื่อสารทางการเมือง โดยเทศนาเกี่ยวกับการเมือง หลักการปกครองที่ดี ให้นักการเมืองหรือผู้ปกครอง มีคุณธรรมปกครองโดยธรรม ให้ประชาชนรู้หน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดี มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเหมาะสม ย่อมส่งผลต่อความสงบสุขในสังคมอย่างมาก แต่หากพระสงฆ์แสดงบทบาทหรือสื่อสารการเมืองไปในทางตรงกันข้าม ก็ย่อมสร้างความสับสนในสังคม และอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งแตกแยกของผู้คนในสังคม (บุญญช อธิภัทท์ภาคิน, 2561)

พระสงฆ์ซึ่งเป็นพุทธสาวกมีบทบาทและหน้าที่ที่จะดำเนินรอยตามพระพุทธองค์แม้จะไม่ใช่เกี่ยวกับการเมืองโดยตรง แต่ต้องทำหน้าที่พูดหรือสื่อสารที่เกี่ยวกับธรรมะสำหรับการเมืองเพื่อช่วยแก้ปัญหาของคนที่มีความทุกข์เพราะการเมือง และต้องถือว่า พระสงฆ์ซึ่งทำหน้าที่ของฝ่ายพุทธจักรนั้น มีบทบาทและหน้าที่หลักก็คือการแนะนำสั่งสอนเผยแผ่ธรรมแก่ประชาชน อันเป็นหน้าที่โดยตรง เพื่อแนะนำสั่งสอนประชาชน เผยแผ่ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลธรรม และรู้จักฝึกอบรมจิต ฝึกอบรมปัญญา ประชาชนอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข ประพฤติดีปฏิบัติชอบ ก็เป็นผลประโยชน์แก่แผ่นดินไปเอง อีกทั้งมุมมองของพระสงฆ์ต่อการสื่อสารทางการเมืองได้แสดงความเห็นทางการเมือง โดยการนำหลักธรรมและวิธีการทางพระพุทธศาสนามาใช้แก้ปัญหาความขัดแย้ง และสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกที่ยั่งยืนด้วยการปรับเปลี่ยนโดยเริ่มที่จิตใจ ด้วยการใช้สติขันติและปัญญา เพื่อนำไปสู่การสร้างสันติสุขร่วมกันของคนในสังคมภายในประเทศ และสังคมโลกซึ่งเป็นการหาทางออกโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานทั้งสิ้น (อลังคะ ดิลกรัตนะ, 2553)

ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระสงฆ์ได้นำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ไปเผยแผ่หรือแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะแง่ของพิธีกรรมเป็นสื่อสอนธรรมต่างทำให้พระพุทธศาสนาได้เจริญรุ่งเรืองมาได้จนถึงทุกวันนี้สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เทคนิค หรือวิธีการของผู้สอน หรือผู้เผยแผ่ (ผู้ส่งสาร) ได้มีการสื่อสารภายในตนก่อน แล้วใช้การสื่อสารระหว่างบุคคล การสอน หรือการสื่อที่จะให้ผลดีนั้น นอกจากจะให้เกิดความรู้ความเข้าใจแล้ว จะต้องให้เกิดความรู้สึก

เห็นคุณค่า ความสำคัญ จนเกิดความศรัทธาเชื่อมโยงที่นำคำสอนหรือสาระไปปฏิบัติตามด้วยผลสำเร็จอย่างหลังนี้สำคัญมาก และมักจะทำได้อย่างที่สุด เพราะผู้สอนต้องใช้ความสามารถ ภูมิรัฐภูมิธรรมที่ตนมีอยู่ ประกอบด้วยเทคนิค วิธีการเผยแพร่ประกอบการสอนด้วย รวมทั้งภาษา สัญลักษณ์ การนำเสนอที่เหมาะสมกับเหตุการณ์หน้าที่โดยธรรม พระภิกษุรูปหนึ่ง ๆ สามารถกลายเป็นสื่อมวลชนในรูปแบบวิถีชีวิตและสังคมได้ เพราะเป็นสื่อซึ่งเคลื่อนที่ไปมิได้หยุดอยู่ในที่หนึ่งที่ได้มีสารคือธรรมะ โดยที่พระรูปนั้นเป็นผู้ส่งสาร ช่องทางที่สารผ่านก็มีทั้งการที่พระแสดงธรรมหรือการสอนโดยปฏิบัติให้ดู สอนโดยคำพูดหรือเทศนารวมทั้งผ่านประเพณีพิธีกรรม ซึ่งผู้รับสารก็มิได้รับสารทางเดียว ยังสามารถสื่อความคิดเห็นของตนด้วยการซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ด้วย เป็นการสื่อสารสองทาง (ธรรมเกียรติ กันอริ, 2542)

การเผยแพร่พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ในยุคของพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา คือ พุทธบริษัท 5 อันประกอบด้วย ภิกษุบริษัท ภิกษุณีบริษัท อุบาสกบริษัท และบาสิกาบริษัท ต่างช่วยกันรักษาธำรง และเผยแผ่ธรรมคำสอน พระพุทธศาสนาจึงแพร่ออกไปอย่างกว้างขวาง ทั้งพระพุทธเจ้า และพระสาวกทั้งหลายในครั้งนั้นต่างก็มีวิธีการเผยแพร่ จะเป็นการสนทนา การบรรยาย และการถามตอบปัญหา การเผยแพร่ต้องคำนึงถึงเนื้อหาสาระของธรรมที่สอนสอนจากสิ่งที่รู้เห็นง่ายไปหายาก คือการสาวหาสาเหตุที่ยากลงไปและชี้ทางแก้ปัญหา เป็นต้น พระเทพวิทยาคม (หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ) ท่านก็เป็นพระสงฆ์ที่เป็นพระสาวกรูปหนึ่งได้ทำงานเรื่องการเผยแพร่พระพุทธศาสนา โดยการประยุกต์การสื่อสารเพื่อการพัฒนา การใช้ภาษาถิ่น เป็นสื่อบุคคลในการประชาสัมพันธ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาได้ศึกษาการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ)วิธีการเผยแพร่พระพุทธศาสนาและเพื่อให้ทราบถึงวิธีการสื่อสารวิธีการต่าง ๆ ที่ท่านได้ใช้เผยแพร่พระพุทธศาสนาอันจะเป็นประโยชน์ต่อพระสงฆ์ และฆัตถุเลาจิตใจพุทธศาสนิกชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ)

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ)จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.3 เพื่อนำเสนอแนวทางการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ)

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่และสถานที่

พื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ เขตอำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยมุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธรศาสนาของพระเทพวิทยาคม (หลวงพ่อคุณ ปรีสุทโธ) ดังนี้

3.2.1 การสื่อสารทางการเมือง ได้แก่ 1) ผู้ส่งสาร 2) ข้อมูลข่าวสาร 3) ช่องทางในการส่งสาร 4) ผู้รับสาร

3.2.2 หลักพุทธลีลา ได้แก่ 1) สันติสนา (ชี้แจงให้ชัด) 2) สมาทปนา (ชวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ) 3) สมุตเตชนา (เร้าใจให้อาจหาญแกลั้วกล้า) และ 4) สัมปัทสนา (ปลอบชโลมใจให้สดชื่นร่าเริง)

3.3 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.3.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในอำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน

3.3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดบ้านไร่และพระสงฆ์วัดบ้านไร่ตัวแทนประชาชนนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ นักวิชาการด้านพระพุทธรศาสนา จำนวน 9 รูปหรือคน

นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 การสื่อสารทางการเมือง หมายถึง กระบวนการส่งข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ได้แก่ 1) ผู้ส่งสาร 2) ข้อมูลข่าวสาร 3) ช่องทางในการส่งสาร 4) ผู้รับสาร

4.1.1 ผู้ส่งสาร หมายถึง การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในสื่อสารแสดงธรรมอย่างแตกต่างกัน ยกตัวอย่างประกอบเหมาะสมกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันนำมาปฏิบัติพูดจาตรงไม่อ้อมค้อม ใช้ภาษาแบบชาวบ้าน

4.1.2 ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การแสดงธรรมะโดยการยกตัวอย่างเปรียบเทียบใช้กลวิธีการเสนอธรรมะสอดแทรกอารมณ์ขันเสนอธรรมะมีหลักการ มีคำคมการเสนอธรรมะสอนให้ประชาชนมีสัมมาทิฐิ และใช้สรรพนามที่เป็นเอกลักษณ์และใช้กับคนทุกระดับชั้น การตอบคำถามด้วยเนื้อความที่สั้นกะทัดรัด ฟังง่าย ใช้ภาษาพื้นบ้าน ชัดเจนโดยใช้วิธีการตอบคำถามตามปัญหาที่เป็นจริงและเห็นภาพได้อย่างชัดเจน

4.1.3 ช่องทางในการส่งสาร หมายถึง การพูดภาษาพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ ง่ายต่อความเข้าใจ ลดอุปสรรคทางการสื่อสาร ใช้ภาษาแบบชาวบ้านมีลักษณะให้ความสนทนสนมเป็นกันเอง เผยแพร่ธรรมะสื่อสารโดยตรงกับบุคคลเผยแพร่ธรรมะจากการบอกเล่าของบุคคลสื่อสารธรรมะจากวัตถุสิ่งของสื่อสารธรรมะโดยใช้ช่องทางโทรทัศน์ วิทยุ

4.1.4 ผู้รับสาร หมายถึง ประชาชนให้ความเคารพเลื่อมใสต่อหลวงพ่อคุณต้องการบูชาวัตถุสิ่งของของหลวงพ่อคุณไปบูชาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ประชาชนต้องการสนทนาธรรมปรึกษาปัญหาชีวิต เกี่ยวกับชีวิตและชื่นชมบารมีของหลวงพ่อคุณ

4.2 หลักพุทธลีลา หมายถึง ธรรมประจำใจของผู้ประเสริฐ ได้แก่ 1) สันติสนา (ชี้แจงให้ชัด) 2) สมาทปนา (ชวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ) 3) สมุตเตชนา (เร้าใจให้อาจหาญแกลั้วกล้า) และ 4) สัมปัทสนา (ปลอบชโลมใจให้สดชื่นร่าเริง)

4.2.1 สันตสนา (ชี้แจ้งให้ชัด) หมายถึง การแสดงธรรมเพื่อสื่อสารทางการเมืองด้วยการชี้แจ้งให้ชัดหลวงพ่อกุณเทศนาโปรดประชาชนได้ละเอียดแจ่มแจ้งเข้าใจง่ายอธิบายหลักธรรมคำสอนให้เข้าใจและแยกแยะโดยละเอียดยกตัวอย่างให้เห็นจริงและเป็นไปตามหลักธรรมแสดงเหตุและผลตามหลักธรรมให้ประชาชนคล้อยตามความเป็นจริงประชาชนได้นำหลักธรรมไปใช้ในวิถีประจำวันได้ตามความเป็นจริง

4.2.2 สมာทปนา (ชวนใจให้ยอมรับเอาไปปฏิบัติ) หมายถึง การแสดงธรรมเพื่อสื่อสารทางการเมืองเทศนาธรรมจูงใจให้ประชาชนอยากฟังธรรมจนจงกัณฑ์เทศน์มีเทคนิควิธีการเทศนาธรรมให้ประชาชนได้ซาบซึ้งอึ้งอึ้งมีวาจาเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนในการอบรมสั่งสอนประชาชนอบรมสั่งสอนธรรมแก่ประชาชนและสามารถนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้อบรมสั่งสอนแก่ประชาชนจนสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้

4.2.3 สมุตเตชนา (เร้าใจให้อาหาญแกลั้วกล้า) หมายถึง การแสดงธรรมเพื่อสื่อสารทางการเมืองอบรมให้ประชาชนสนใจเกิดความกระตือรือร้นอยากปฏิบัติตามเทศนาสร้างความแกลั้วกล้าอุตสาหะให้เกิดแก่ประชาชนผู้เข้าฟังธรรมมีเทคนิคการเทศน์ให้กำลังใจแก่ประชาชนผู้เข้าฟังธรรม

4.2.4 สัมปัทสนา (ปลอบขโลมใจให้สดชื่นร่าเริง) หมายถึง การแสดงธรรมเพื่อสื่อสารทางการเมืองอบรมสั่งสอนประชาชนให้เห็นคุณประโยชน์ในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมเป็นที่พึ่งทางใจให้กับประชาชนได้ดำเนินตามปฏิปทาและนำคำสอนไปปฏิบัติ

4. การทบทวนเอกสารและงานวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร การสื่อสาร (communication) มาจากภาษาละติน "communis" ซึ่งหมายถึง ร่วมกัน คล้ายคลึงกัน (common) หมายถึง สิ่งที่มีร่วมกันทำให้เกิดความร่วมกันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้น การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการส่งหรือแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิด ทศนคติ จากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง ตามความหมายนี้ การติดต่อสื่อสารจะต้องมีคู่สื่อสารเกิดขึ้น คือ ผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมีสารที่จะส่ง และช่องทางการสื่อสารที่สารนั้นจะถูกส่งผ่านไปด้วย (ฉรรงค์ สมพงษ์, 2543)

การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการซึ่งปัจเจกแต่ละบุคคลในบริบทต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นกลุ่มเครือญาติ องค์กร และสังคมชุมชนมีปฏิสัมพันธ์ตอบสนองและสร้างข้อมูลข่าวสารเพื่อที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับบริบทหรือสภาพแวดล้อมและผู้อื่นในสังคม(จุฑาพรธร์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต, 2551)

การสื่อสาร หมายถึง การสื่อสารเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการส่ง และรับสัญลักษณ์ การส่งข้อมูลความคิด อารมณ์ ความชำนาญ และอื่น ๆ โดยการใช้อยู่อาศัย คำ รูปภาพ ตัวเลข แผนภูมิ และอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดความหมายขึ้นในใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยที่บุคคลเหล่านั้นมีประสบการณ์ในชีวิตอย่างเดียวกัน หรือการสื่อสารเป็นกระบวนการซึ่งส่งความคิดที่กระทำขึ้นอย่างฉลาด ลึกซึ้ง โดยอาศัยปฏิกริยาระหว่างกัน การควบคุมซึ่งกันและกัน และความเข้าใจจากแหล่งหนึ่งไปยังผู้รับโดยตั้งใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับ ซึ่งอาจจะเป็นการกระทำโดยบุคคลเดียวหรือ

หลายคนในการส่งและรับข่าวสาร ซึ่งอาจถูกบิดเบือนด้วยสิ่งรบกวนภายใต้สภาพผลกระทบ และโอกาสทำให้เกิดข้อมูลย้อนกลับ ดังนั้น คำว่า การสื่อสารอาจถูกนำไปใช้ในลักษณะที่แตกต่างกัน 2 ประการ คือ อาจหมายถึง กระบวนการส่งข่าวสาร จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งหรืออาจ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหนึ่ง ก่อให้เกิดความหมายขึ้นในใจของอีกบุคคลหนึ่งโดยอาศัยข่าวสาร (เสนาะ ตีแยว, 2542)

การสื่อสารมีความสำคัญในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์มาทุกยุคทุกสมัย เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาอาศัยกัน การพึ่งพาอาศัยกันจำเป็นต้องใช้ การสื่อสาร เป็นเครื่องมือ เพราะการ สื่อสารเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ค่านิยม ความเชื่อ ของคนในสังคมจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง หรือจากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง ดังนั้นการสื่อสารจึง เป็นกระบวนการที่เป็นพลวัตที่ลักษณะตอบกลับจากผู้รับสารส่งสารตอบกลับไปยังผู้ส่งสารอีกด้วย และระดับการสื่อสารเกิดขึ้นในระดับบุคคล กลุ่มและองค์การ และระดับสังคมหรือระดับมวลชน (ศุภชัย ยาวะประภาส, 2545)

สรุปได้ว่า การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการส่งและรับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งอาจเป็นคำพูด การเขียน การแสดงท่าทางจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับข่าวสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายที่ ตรงกัน ซึ่งการพิจารณาความหมายในการสื่อสาร ในบางกรณีต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรม สื่อสารเป็นเรื่อง ๆ ไป ซึ่งการสื่อสารนั้นต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ๆ 3 ประการ ได้แก่ ผู้ส่งข่าวสาร (sender) ผู้รับข่าวสาร (receiver) และตัวข่าวสาร (message) เมื่อนำมารวมกันจึงจะเรียกว่าเป็น การสื่อสาร

แนวคิดการสื่อสารทางการเมือง การสื่อสารทางการเมือง หมายถึง กระบวนการส่ง ข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐไปยังประชาชนด้วยเหตุผล เพื่อการกล่อมเกลางานการเมือง การสร้าง ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการรับทราบการตัดสินใจหรือนโยบาย การชี้แจงข้อเท็จจริงให้กับ ประชาชนทราบ ตลอดจนการสร้างภาพลักษณ์ให้เกิดขึ้นกับประชาชน(เสถียร เขยประทับ, 2551)

การสื่อสารทางการเมืองเป็นแนวทางการศึกษาที่ตระหนักถึงการสื่อสารในฐานะเครื่องมือของ การกำหนดกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายทางการเมืองทั้งของระบบรัฐ หรือผู้นำ โดยอาศัยการสื่อสารสร้าง แนวทางการยอมรับขึ้นในหมู่ประชาชนผู้รับสาร การสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการเมืองโดยการสื่อสารเป็น ทั้งเครื่องมือในการประสานประชาชนเพื่อให้เกิดบูรณาการ และการสื่อสารจะถูกใช้เพื่อการสร้าง ความหมายเพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างฝ่ายต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ในด้านการเมืองการ ปกครอง เศรษฐกิจสังคม และอื่นๆ ศาสตร์และศิลป์ทางการสื่อสารจึงกลายเป็นความจำเป็นสำหรับสังคม และถูกนำไปใช้ในทางการเมืองการปกครองเพื่อเชื่อมโยงชนชั้นปกครองและชนชั้นใต้ปกครองเข้าด้วยกัน ทั้งในแนวระนาบและแนวตั้ง กระบวนการสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง รัฐบาลกับประชาชนทั้งโดยผ่านการชวนเชื่อหรือแนวทางของประชามติ เพื่อธำรงรักษาระบบการเมืองการ ปกครอง ซึ่งรวมไปถึงเสถียรภาพของรัฐบาลและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน(สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2555)

การสื่อสารทางการเมือง หมายถึง วาทกรรมทางการเมืองทุกชนิด ซึ่งมีใช้เพียงแค่ภาษาพูดหรือภาษาเขียนเท่านั้น แต่ยังมีรวมถึงสิ่งที่มองเห็นได้ เช่น การแต่งกาย การแต่งหน้า ทรงผม และการออกแบบโลโก้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการสื่อสารที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์หรือเอกลักษณ์ทางการเมือง(McNair Brain, 2011)

การสื่อสารทางการเมืองเป็นกระบวนการที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตัดสินใจและนโยบายต่างๆ ของภาครัฐไปสู่พลเมืองได้รับรู้ และขณะเดียวกันเป็นการนำความต้องการของประชาชนไปให้รัฐบาลได้รับทราบเช่นกัน เพื่อให้ภาครัฐได้ปรับนโยบายให้สอดคล้องกับข้อเรียกร้องของพลเมือง และเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน (Pye, 1992)

การสื่อสารทางการเมืองเป็นกระบวนการที่สำคัญที่แทรกอยู่ในทุกกระบวนการของระบบการเมืองทั้งปัจจัยนำเข้าและปัจจัยส่งออก ซึ่งการสื่อสารทางการเมืองเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ระบบการเมืองทำหน้าที่ต่าง ๆ ทั้งการเรียกร้องความต้องการการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นการสื่อสารทางการเมืองจึงทำหน้าที่ในการควบคุมกระบวนการนำเข้าและส่งออกของระบบการเมืองอีกชั้นหนึ่ง (Almond, 1988)

สรุปได้ว่า การสื่อสารทางการเมือง หมายถึง กระบวนการส่งข้อมูลข่าวสารถึงกันระหว่างรัฐบาลกับประชาชนหรือสังคม ซึ่งเป็นกิจกรรมทุกอย่าง ทั้งการพูด การเขียน และรวมไปถึงเรื่องอื่น ๆ เช่น การแต่งกาย สัญลักษณ์ทั้งวัจนกรรมและอวัจนกรรม เพื่อให้เกิดการยอมรับเสนอแนะวิพากษ์วิจารณ์ในเนื้อหาสาระของข้อมูลข่าวสารที่ถ่ายทอดออกสู่ประชาชนได้

หลักพุทธลีลาการสอนของพระพุทธเจ้า การสอนของพระพุทธเจ้าแต่ละครั้งแม้ที่เป็นเพียงธรรมมีกถา หรือการสนทนาทั่วไปซึ่งมิใช่คราวที่มีความมุ่งหมายเฉพาะพิเศษ ก็จะดำเนินไปอย่างสำเร็จผลดีโดยมีองค์ประกอบที่เป็นคุณลักษณะที่เรียกได้ว่า เป็นลีลาในการสอน มี 4 ประการคือ

1. สันทสสนา ชี้ให้ชัด จะสอนอะไร ก็ชี้แจงแสดงเหตุผล แยกแยะอธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจแจ่มแจ้ง ดังจูงมือไปเห็นกับตา การเผยแผ่ธรรมในโลกนี้มีคนดีและคนชั่ว ดีเพราะอะไร เพราะกุศลมูล คือ อโลภะ อโทสะ อโมหะ คนชั่วเพราะ โลภะ โทสะ โมหะ ธรรมภาคปฏิบัติ คือ อริยสัจ 4 ถ้าเรามีศีลปะก็ประยุกต์ได้ เช่น เมื่อหิวก็รับประทานจมนม หิว คือ ทุกข์ เหตุแห่งความหิว คือ สมุทัยรับประทาน คือ มรรค อิมคือ นิโรธ ธรรมะสามารถอธิบายได้ แม้ด้วยเหตุธรรมดา แต่เราต้องชี้ให้เห็นอย่างชัดเจน อย่างการสอนเรื่องศีลห้า หัวใจของศีล คือ เมตตาซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวพันกัน เราจะพูดเรื่องเมตตาก็ได้ เพราะเป็นเรื่องเดียวกัน เพราะถ้าคนมีเมตตาที่ไม่ฆ่าสัตว์ จากนั้นศีลข้ออื่นก็จะตามมาที่พระพุทธเจ้าสอนมากเพราะทนอยู่นาน แต่สอนไม่ก็เรื่องจึงต้องใช้พุทธศิลป์ในการเผยแผ่แท้จริงก็อยู่ที่ดี หรือชั่ว ละบาป บำเพ็ญบุญและทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว ธรรมนั้นจะสรุปให้สั้นก็ได้ จะขยายให้ยาวก็ได้

2. สมาทปนา ชวนให้ปฏิบัติ คือ สิ่งใดควรทำ ก็บรรยายให้มองเห็นความสำคัญ และชวบซึ่งในคุณค่า เห็นสมจริง จนผู้ฟังยอมรับ อยากลงมือทำ หรือนำไปปฏิบัติ เช่นสอนเรื่องสติ สอนเรื่องการข้ามถนนของคนก็ได้ คนขาดเงินยังสามารถข้ามถนนได้ แต่ถ้าขาดสติจะข้ามถนนไม่ได้

3. สมุดเตชณา ไร่ให้กล้า คือ ปลุกใจให้ศึกศึก เกิดความกระตือรือร้นมีกำลังใจแข็งขัน มั่นใจที่จะทำให้สำเร็จ ไม่กลัวเหน็ดเหนื่อยหรือยากลำบาก การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ก็ต้องปลุก ไร่ให้ผู้รับสารเกิดความเชื่อมั่น อย่างน่าเสนอนะอะไรที่มีความยาวมากเกินไปต้องจับประเด็นให้ได้เช่น ชาวที่คนกำลังสนใจในปัจจุบัน คืออะไรต้องนำมาวิเคราะห์ ทำให้ผู้รับสารได้คิด และต้องเสริมเติม แต่งเชื่อมโยงกับธรรมะได้ ภาษาใหม่ที่ใช้ในปัจจุบันเรียกว่าบูรณาการ ซึ่งก็คือ องค์กรวม หรือสังขาร นั้นเอง

4. สัมปหังสนา ปลุกให้ไร่แรง คือ ทำบรรยากาศให้สนุกสดชื่น แจ่มใสเบิกบานใจให้ผู้ฟัง เข้มขึ้น มีความหวัง มองเห็นผลดี และทางสำเร็จ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา แม้ว่าผู้ส่งสารและผู้รับสารจะไม่ได้อยู่ต่อหน้า การสื่อสารต้องใช้บรรยากาศ คือ ทำให้เพลิดเพลิน ต้องให้มีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

ในอรรถกถาได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าข้อ 1 ปลดเปลื้องความเขลา หรือความมืดมัว ข้อ 2 ปลด เปลื้องความประมาท ข้อ 3 ปลดเปลื้องความเกียจคร้าน และข้อ 4 สัมฤทธิ์การปฏิบัติ หลักการทั้ง 4 อย่างสรุปได้ง่ายๆ ว่า "ชี้ให้ชัด ชวนให้ปฏิบัติ ไร่ให้กล้า ปลุกให้ไร่แรง" หรือ "แจ่มแจ้ง จูงใจแก่กล้า ไร่แรง" งานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในปัจจุบัน เราก็ต้องสู้กับอิทธิพลของ "การสื่อสารมนุษย์ เงินตรา และเทคโนโลยี" ซึ่งกำลังครอบงำสังคมไทย ในอนาคตเราคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ นักเผยแผ่จึง ต้องทนต่อกระแสทั้ง 4 ประการนี้ให้ได้

พุทธลีลาในการสอน หรือ เทศนาวิธี 4 การสอนของพระพุทธเจ้าแต่ละครั้ง แม้ที่เป็นเพียง ธรรมีกถา หรือการสนทนาทั่วไป ซึ่งมีใช้คราวที่มีความมุ่งหมายเฉพาะพิเศษ ก็จะทำเนิ่นไปอย่าง สำเร็จผลดีโดยมีองค์ประกอบที่เป็นคุณลักษณะ 4 ประการดังนี้ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2545)

1. สันทัสนา ชี้แจงให้เห็นชัด คือ จะสอนอะไร ก็ชี้แจงจำแนกแยกแยะอธิบายและแสดง เหตุผลให้ชัดเจน จนผู้ฟังเข้าใจแจ่มแจ้ง เห็นจริงเห็นจัง ดังจูงมือไปดูเห็นกับตา

2. สมาทปนา ชวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ คือ สิ่งใดควรปฏิบัติหรือหัดทำก็แนะนำ หรือบรรยายให้ชัดซึ่งในคุณค่า มองเห็นความสำคัญที่จะต้องฝึกฝนบำเพ็ญ จนใจยอมรับอยากลง มือทำหรือนำไปปฏิบัติ

3. สมุดเตชณา ไร่ใจให้อาจหาญแก่กล้า คือ ปลุกไร่ใจให้กระตือรือร้น เกิดความ อดสาหะ มีกำลังใจแข็งขัน มั่นใจที่จะทำให้สำเร็จจงได้ สู้งาน ไม่หวั่นระย่อไม่กลัวเหน็ดเหนื่อย ไม่กลัวยาก

4. สัมปหังสนา ปลอบขโลมใจให้สดชื่นไร่แรง คือ บำรุงจิตให้แจ่มใสเบิกบานโดยชี้ให้เห็น ผลดีหรือคุณประโยชน์ที่จะได้รับและทางที่จะก้าวหน้าบรรลุผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป ทำให้ผู้ฟังมีความหวัง และไร่แรงเบิกบานใจ

สรุปได้ว่า พุทธลีลาในการสอน หรือ เทศนาวิธี ทั้ง 4 ประการทำให้ขยายทำให้แพร่หลายออกไป การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงได้แก่ การดำเนินงานเพื่อให้หลักธรรมคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา แพร่หลายออกไปในทุกสารทิศ มีผู้ศรัทธาเลื่อมใส เคารพ ยำเกรง ในพระรัตนตรัยน้อมนำเอาหลักธรรมใน พระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีกระบวนการวิจัยและขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี(Mixed Methodology) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research)และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)ศึกษาเอกสารข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษานวนคดี ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary survey) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัย เจ้าอาวาสวัดบ้านไร่ และพระสงฆ์วัดบ้านไร่ จำนวน 2 รูป ตัวแทนประชาชน จำนวน 3 คน นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบสัมภาษณ์ (Interviews Form)ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดย
- 2) แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1เป็นแบบสัมภาษณ์การสื่อสารการเมืองของพระเทพวิทยาคม ได้แก่1)ผู้ส่งสาร 2)ข้อมูลข่าวสาร3)ช่องทางในการส่งสาร4)ผู้รับสาร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์หลักพุทธลัทธิ ได้แก่ 1)สันต์สสนา (ชี้แจ้งให้ชัด)2) สมาทปนา (ชวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ)3)สมุตเตชชา (เข้าใจให้อาจหาญแก่กล้า)และ 4) สัมปัทสนา (ปลอบชโลมใจให้สดชื่นร่าเริง)

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

2) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

4) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

- 1) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- 2) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- 3) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
- 4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

7.3 การวิจัยเชิงปริมาณ

7.3.1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน

7.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบสอบถาม
ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
    - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนโดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)
    - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้ส่งสาร 2) ข้อมูลข่าวสาร 3) ช่องทางในการส่งสาร 4) ผู้รับสารซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ
    - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิฑฒน (หลวงพ่อดุณ ปรีสุทโธ) ตามหลักพุทธลีลา 4 ด้าน ได้แก่ 1) สันติศาสนา 2) สมานพนา 3) สมุตเตชนา และ 4) สัมปัทสนาซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ
    - ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิฑฒน (หลวงพ่อดุณ ปรีสุทโธ)
- 7.2.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ
- 1) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

2) หาคความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธาน และกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยก่อนนำไปใช้เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์หรือหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence)

3) หาคความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97

4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ดังนี้

2) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาสถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิฑิตยา (หลวงพ่อคุณ ปรีสุทโธ) สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

7. สรุปผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปในการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิฑิตยา (หลวงพ่อคุณ ปรีสุทโธ) ประกอบด้วย 1) ด้านผู้ส่งสาร การใช้คำพูดจากประสบการณ์ของหลวงพ่อคุณให้กับการเมืองปรับปรุงตนเอง ด้วยภาษาและถ้อยคำที่เป็นเอกลักษณ์ของคนโคราช ให้ละชั่วทำดีมีศีลธรรมประจำใจ สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา พร้อมกับแนะนำวิธีปฏิบัติตามธรรมะ 3 ประการ คือ ทาน ศีล ภาวนาตามลำดับ และการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในสื่อสาร

แสดงธรรมอย่างแตกฉาน ยกตัวอย่างประกอบเหมาะสมกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันนำมาปฏิบัติ พุดจาตรงไม่อ้อมค้อม ใช้ภาษาแบบชาวบ้าน) ด้านข้อมูลข่าวสาร การแสดงธรรมะโดยการยกตัวอย่างเปรียบเทียบใช้กลวิธีการเสนอธรรมะสอดแทรกอารมณ์ขัน เสนอธรรมะมีหลักการ มีคำคมการเสนอธรรมะสอนให้ประชาชนมีสัมมาทิฐิ และใช้สรรพนามที่เป็นเอกลักษณะและใช้กับคนทุกระดับชั้น การตอบคำถามด้วยเนื้อความที่สั้นกะทัดรัด ฟังง่าย ใช้ภาษาพื้นบ้าน ชัดเจนโดยใช้วิธีการตอบคำถามตามปัญหาที่เป็นจริงและเห็นภาพได้อย่างชัดเจน ตอบเป็นคำตอบกะทัดรัด ฟังง่าย มีสาระควรนำไปปฏิบัติ ให้เกิดการรักษาศีล 53) ด้านช่องทางในการส่งสาร การใช้คำพูด ด้วยการพูด ภาษาพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ของคนโคราช ช่วยลดอุปสรรคพร้อมสร้างความสนิทสนมเป็นกันเอง และสอนประชาชนให้สัมมาทิฐิ การพูดภาษาพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ ง่ายต่อความเข้าใจ ลดอุปสรรคทางการสื่อสาร ใช้ภาษาแบบชาวบ้านมีลักษณะให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง เผยแพร่ธรรมะสื่อสารโดยตรงกับบุคคลเผยแพร่ธรรมะจากการบอกเล่าของบุคคลสื่อสารธรรมะจากวัตถุมงคลสื่อสารธรรมะโดยใช้ช่องทางโทรทัศน์ (วิทยุ4) ด้านผู้รับสาร สังคมได้รับรู้ถึงภาพลักษณ์เกจิสัญลักษณ์ทำนองยง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ สูปบุหรี ต่อมาทำนองของท่านไม่สูบบุหรี แสดงการลดละเลิกสิ่งไม่ดี ท่านั่งปรับเปลี่ยนเป็นการให้ เพื่อให้หนักการเมือง ข้าราชการ ประชาชนทำดี ช่วยพัฒนาบ้านเมือง การเคาะหัว ให้ละชั่วทำดีมีศีลธรรมประจำใจ สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา พร้อมกับแนะนำวิธีปฏิบัติตามธรรมะ สนับสนุนนโยบายหรือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่ต้องการพัฒนาบ้านเมือง ประชาชนให้ความเคารพเลื่อมใสต่อหลวงพ่อกุณต้องการบูชาวัตถุมงคลของหลวงพ่อกุณไปบูชาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ประชาชนต้องการสนทนาธรรมปรึกษาปัญญาชีวิต เทียวชมวัดและชื่นชมบารมีของหลวงพ่อกุณ

2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อกุณ ปริสุทฺโธ)จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อกุณ ปริสุทฺโธ)โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อกุณ ปริสุทฺโธ)โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อกุณ ปริสุทฺโธ)โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อกุณ ปริสุทฺโธ)โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปรีสุทโธ)โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. นำเสนอแนวทางการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปรีสุทโธ)ประกอบด้วย1) ด้านสันตัสสนา ท่านจะพูดด้วยจิตที่เมตตาเพื่อให้นักการเมืองช่วยพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญและ เตือนสตินักการเมืองและเตือนสติประชาชนผู้สนับสนุนนักการเมืองด้วยความเมตตา หวังดี ไม่กล่าวโทษบุคคลด้วยภาษาและถ้อยคำที่เป็นเอกลักษณ์ของคนโคราชแสดงควมมีเมตตาต่อทุกคน การแสดงธรรมเพื่อสื่อสารทางการเมืองด้วยการชี้แจงให้ชัดหลวงพ่อคุณเทศนาโปรดประชาชนได้ละเอียดแจ่มแจ้งเข้าใจง่ายอธิบายหลักธรรมคำสอนให้เข้าใจและแยกแยะโดยละเอียดยกตัวอย่างให้เห็นจริงและเป็นไปตามหลักธรรมแสดงเหตุและผลตามหลักธรรมให้ประชาชนคล้อยตามความเป็นจริงประชาชนได้นำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามความเป็นจริง2) ด้านสมาทปนา การแสดงธรรมเพื่อสื่อสารทางการเมืองเทศนาธรรมจูงใจให้ประชาชนอยากฟังธรรมจนงกัณฑ์เทศน์มีเทคนิควิธีการเทศนาธรรมให้ประชาชนได้ซาบซึ้งอึ้งอึ้งใจมีวาจาเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนในการอบรมสั่งสอนประชาชนอบรมสั่งสอนธรรมแก่ประชาชนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อบรมสั่งสอนแก่ประชาชนจนสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้3) ด้านสมุตเตชนา อบรมให้ประชาชนสนใจเกิดความกระตือรือร้นอยากปฏิบัติตามเทศนาสร้างความกล้ากล้าอุตสาหะให้เกิดแก่ประชาชนผู้เข้าฟังธรรมมีเทคนิคการเทศน์ให้กำลังใจแก่ประชาชนผู้เข้าฟังธรรมร่วมพลังทำความดีร่วมกัน สร้างความเจริญให้แก่บ้านเมือง ทำแต่บุญ งดการทำบาป การทำดีร่วมกันมากๆ ก็ส่งผลให้เกิดกลุ่มการเมืองคนดี และร่วมยินดีกับผลงานที่นักการเมือง ประชาชน รัฐบ้านร่วมทำความดี สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล เปิดป้ายอาคารพร้อมเป็นแบบอย่างพระผู้ให้การสนับสนุนการทำความดี4) ด้านสัมปหัสสนา ท่านจะพูดด้วยจิตที่ไม่มีอคติ มีใจเป็นกลาง พูดตรงไปตรงมา เพื่อให้ให้นักการเมืองช่วยพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญ พูดหลักธรรม หลักการทางพระพุทธศาสนา เตือนสตินักการเมืองและเตือนสติประชาชนผู้สนับสนุนนักการเมืองด้วยใจเป็นการไม่กล่าวร้ายให้โทษนักการเมืองคนใด สร้างบารมีทำดีต่อกัน รู้จักพอ วางตัวให้เหมาะสม อบรมสั่งสอนประชาชนให้เห็นคุณประโยชน์ในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมเป็นที่พึ่งทางใจให้กับประชาชนได้ดำเนินตามปฏิปทาและนำคำสอนไปปฏิบัติ

การอภิปรายผล

1 สภาพทั่วไปในการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปรีสุทโธ)ประกอบด้วย 1)ด้านผู้ส่งสาร การใช้คำพูดจากประสบการณ์ของหลวงพ่อคุณให้นักการเมืองปรับปรุงตนเอง ด้วยภาษาและถ้อยคำที่เป็นเอกลักษณ์ของคนโคราช ให้ละชั่วทำดีมีศีลธรรมประจำใจ สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา พร้อมกับแนะนำวิธี

ปฏิบัติตามธรรมะ 3 ประการ คือ ทาน ศีล ภาวนาตามลำดับ และการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในสื่อสาร แสดงธรรมอย่างแตกฉาน ยกตัวอย่างประกอบเหมาะสมกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันนำมาปฏิบัติ พุดจาตรังไม่อ้อมค้อม ใช้ภาษาแบบชาวบ้าน²⁾ด้านข้อมูลข่าวสาร การแสดงธรรมะโดยการ ยกตัวอย่างเปรียบเทียบใช้กลวิธีการเสนอธรรมะสอดแทรกอารมณ์ขัน เสนอธรรมะมีหลักการ มีคำคมการเสนอธรรมะสอนให้ประชาชนมีสัมมาทิฐิ และใช้สรรพนามที่เป็นเอกลักษณ์และใช้กับคนทุกระดับชั้น การตอบคำถามด้วยเนื้อความที่สั้นกะทัดรัด ฟังง่าย ใช้ภาษาพื้นบ้าน ชัดเจนโดยใช้วิธีการตอบคำถามตามปัญหาที่เป็นจริงและเห็นภาพได้อย่างชัดเจน พระพยอม กัลยาโณ เป็นผู้ส่งสารที่มีความสามารถในการโน้มน้าวใจประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พระพยอมส่งสารที่ชัดเจนมากในประเด็นการเมืองต้องมีศีลธรรม และานเมืองจะต้องเป็นประชาธิปไตยมีสิทธิและเสรีภาพ เพราะหากไม่มีเสรีภาพแล้ว แม้แต่พระสงฆ์เองก็ยังไม่สามารถได้ลำบากมากช่องทางการสื่อสาร พระพยอมใช้ช่องทางการสื่อสารทั้งโทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อใหม่ในการส่งสารไปยังประชาชนผู้รับสารคือประชาชนทั่วไปทั้งที่อยู่ภายในวัดสวนแก้ว และผู้ติดตามฟังผ่านการเผยแพร่ของสื่อมวลชน (ปยุตฺถนุช อธิภักดิ์ภาคิน,2561)

2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ)จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของพระเทพวิทยาคม(หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ) โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ระพงศ์ สุจริตพันธ์ และพิรดาว หมัดอาดัม ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองที่มีผลต่อการสร้างอัตลักษณ์ประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชผลการศึกษาพบว่า สื่อบุคคลมีผลมากที่สุด และเพศต่างกัันมีผลด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันที่ระดับ .05 อายุต่างกัันมีผลด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อเฉพาะกิจและด้านสื่อออนไลน์ ที่ระดับ .001 ศาสนาต่างกัันมีผลด้านสื่อบุคคลแตกต่างกันที่ระดับ .001 คณะที่ศึกษาต่างกัันมีผลด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้านสื่อออนไลน์ ที่ระดับ .001 ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่อเฉพาะกิจ ที่ระดับ .05 ชั้นปี ต่างกัันมีการสร้างอัตลักษณ์ประชาธิปไตยด้านบุคคล ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่อออนไลน์ ที่ระดับ .001 ด้านสื่อเฉพาะกิจที่ระดับ .01 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ระดับ .05 ภูมิภาคต่างกัันมีผลด้านสื่อบุคคล ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อเฉพาะกิจและด้านสื่อออนไลน์ ที่ระดับ .001

3 นำเสนอแนวทางการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม (หลวงพ่อคุณ ปริสุทฺโธ) ประกอบด้วย1) ด้านสันตัสสนา ท่านจะพูดด้วยจิตที่เมตตาเพื่อให้พนักงานเมืองช่วยพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญและ เตือนสติพนักงานเมืองและเตือนสติประชาชนผู้สนับสนุนพนักงานเมืองด้วยความเมตตา หวังดี ไม่กล่าวโทษบุคคลด้วยภาษาและถ้อยคำที่เป็นเอกลักษณ์ของคนโคราชแสดงความเป็นเมตตาต่อทุกคน การแสดงธรรมเพื่อสื่อสารทางการเมืองด้วยการชี้แจงให้ชัดหลวงพ่อคุณเทศนาโปรดประชาชนได้ละเอียดแจ่มแจ้งเข้าใจง่ายอธิบายหลักธรรมคำสอนให้เข้าใจและแยกแยะโดยละเอียด

ยกตัวอย่างให้เห็นจริงและเป็นไปตามหลักกรรมแสดงเหตุและผลตามหลักกรรมให้ประชาชนคล้อยตามความเป็นจริงประชาชนได้นำหลักกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามความเป็นจริง2) ด้านสมทบนา การแสดงธรรมเพื่อสื่อสารทางการเมืองเทศนาธรรมจูงใจให้ประชาชนอยากฟังธรรมจนงงกันเทศน์มีเทคนิควิธีการเทศนาธรรมให้ประชาชนได้ซาบซึ้งอึ้งอึ้งใจมีวาจาเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนในการอบรมสั่งสอนประชาชนอบรมสั่งสอนธรรมแก่ประชาชนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อบรมสั่งสอนแก่ประชาชนจนสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้3) ด้านสมุตเตชนา อบรมให้ประชาชนสนใจเกิดความกระตือรือร้นอยากปฏิบัติตามเทศนาสร้างความแก่ล้าอู้อุตสาหะให้เกิดแก่ประชาชนผู้เข้าฟังธรรมมีเทคนิคการเทศน์ให้กำลังใจแก่ประชาชนผู้เข้าฟังธรรมร่วมพลังทำความดีร่วมกัน สร้างความเจริญให้แก่บ้านเมือง ทำแต่บุญ งดการทำบาป การทำดีร่วมกันมากๆ ก็ส่งผลให้เกิดกลุ่มการเมืองคนดี และร่วมยินดีกับผลงานที่นักการเมือง ประชาชน รัฐบาลร่วมทำความดี สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล เปิดป้ายอาคารพร้อมเป็นแบบอย่างพระผู้ให้การสนับสนุนการทำความดี4) ด้านสัมปัทสนา สร้างบารมีทำดีต่อกัน รู้จักพอ วางตัวให้เหมาะสม อบรมสั่งสอนประชาชนให้เห็นคุณประโยชน์ในการดำเนินชีวิตตามหลักกรรมเป็นที่พึงทางใจให้กับประชาชนได้ดำเนินตามปฏิบัติและนำคำสอนไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอุดร อุตตโร(2551) ได้ศึกษาเรื่อง “พุทธบูรณาการการสอนในชั้นเรียนตามหลักกัลยาณมิตร” ผลการวิจัยพบว่า ลีลาการสอนการสอนของพระพุทธเจ้า โดยมีองค์ประกอบที่เป็น คุณลักษณะ 4ประการ ได้แก่1) สันติสนา ชี้แจงให้เห็นชัด คือ จะสอนอะไร ก็ชี้แจงจำแนกแยกแยะอธิบาย และแสดงเหตุผลให้ชัดเจน ดังจูงมือไปดูเห็นกับตา2) สมทบนา ขวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติคือ สิ่งใดควรปฏิบัติหรือหัดทำ ก็แนะนำหรือบรรยายให้ซาบซึ้งในคุณค่ามองเห็นความสำคัญที่จะต้องฝึกฝนบำเพ็ญจนใจยอมรับอยากลงมือทำหรือนำไปปฏิบัติ3) สมุตเตชนา รั้งใจให้อาจหาญแก่ล้าอู้อุตสาหะ คือ ปลุกเร้าใจให้กระตือรือร้นเกิดความอุตสาหะ มีกำลังใจแข็งขัน ไม่กลัวเหนื่อยไม่กลัวยาก4) สัมปัทสนา ปลอดภัยใจให้สดชื่นร่าเริง คือ ชี้ให้เห็นผลดีหรือคุณประโยชน์ที่จะได้รับและทางที่จะก้าวหน้าบรรลุผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป

8. การเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) รัฐควรส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองให้ประชาชนผู้รับข้อมูลข่าวสาร มีการคิดวิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาข้อมูลข่าวสารโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรม ตามวิถีการดำเนินชีวิตแบบชาวพุทธ
- 2) รัฐควรมีการควบคุมการสื่อสารทางการเมือง ผ่านสื่อ และผู้ส่งสารในการรายงานข้อเท็จจริง กรณีที่ผู้สื่อข่าวหรือผู้ส่งสารกระเสหลอนติดตามความเคลื่อนไหวนักการเมือง แกนน่านักวิจารณ์สังคม หรือนักกิจกรรมเคลื่อนไหวทางสังคม เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในสังคม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรที่จะทำการศึกษาวิจัยในเชิงเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองของพระภิกษุรูปอื่น ๆ ถอดบทเรียนที่นำมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทยต่อไป

2) ควรศึกษาวิเคราะห์บูรณาการการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาและสามารถปรับใช้ได้ทุกสถานการณ์ในชีวิตจริงเพื่อความสุขของตนเองอย่างแท้จริง

9. เอกสารอ้างอิง

- จุฑาพรรธ จามจรี ผดุงชีวิต. (2551). *วัฒนธรรม การสื่อสารและอัตลักษณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ สมพงษ์. (2553). *สื่อสารมวลชนเพื่องานส่งเสริม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรงค์ สมพงษ์. (2543). *สื่อสารมวลชนเพื่องานส่งเสริม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธรรมเกียรติ กั่นอริ. (2542). *โลกของสื่อ*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ที.พี.พี. จำกัด.
- พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต. (2545). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส. อาร์. ปริ้นติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2545). *นโยบายสาธารณะ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสถียร เขยประทับ. (2551). *การสื่อสารการเมือง และประชาธิปไตยในสังคมพัฒนาแล้ว*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนาะ ตีเยาว์. (2551). *การสื่อสารในองค์การ*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร. (2555). *การสื่อสารกับการเมือง*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ประสิทธิ์ภัณฑ์ แอนด์ ปริ้นติ้ง.
- อลังคะ ดิลกรัตนะ. (2553). *ลังกาภุมารกรณีพระสงฆ์ศรีลังกาเล่นการเมือง*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศาลา.
- Almond. G.A. & Powell. G.B.. (1988). *Comparative Position Communication*. Boston : Little Brown.
- Denton. R.E. and Woodward. G.C.. (1998). *Political Communication in America*. New York : Praeger.
- McNair. Brain. (2011). *An Introduction to Political Communication*. 5thed.. New York : Routledge.
- Pye. Lucian W.. (1992). *Introduction In Communication and Political Development*. New Jersey : Princeton University Press.